

Södermanlands-Nerikes Nation

Majhälsning till landsmännen 83 - 2010

Innehåll

Glad vår	3
Från höst till höst	4
Rosendal - studentvind och nationskvarter	6
Aristoteles och bibeln i Ekeby och Jäder: bland 1600-talsblommor och landsmän	15
Från vår till vår	20
Nationens ekonomi år 2008	28
In Memoriam	30
Nationens ämbetsmän, nämnder och föreningar	31

Majhälsning till landsmännen startade 1928. Den utges sedan 1974 av Södermanlands-Nerikes nations seniorförening. Register för tidigare årgångar finns i Majhälsning 1937, 1947, 1957, 1967, 1982, 1992 och 2002.

Majhälsningen distribueras genom
Södermanlands-Nerikes nation
S:t Olofsgatan 16
753 12 Uppsala
Tel. 018-15 40 60
Fax. 018-15 40 64
E-post: sekr@snerikes.se

Seniorföreningens styrelse

Ordförande

Emma Syrén Julin

Ledamöter

Daniel Bedarvik
Göran Carenbäck
Magnus Danielson
Johan Graffman
Mats Ryttefors
Jesper Sagebrand

Inspektör

Lennart Persson

Skattmästare

Martin Fors

Förste kurator

Erik Strömberg

Redaktörer

Eva Skarp
Mikael J. Zaar

Seniorföreningen är öppen för nya och gamla landsmän och landsmaninnor samt andra intresserade och gynnare av nationen. Detta betyder, kära Södermland-Neriking, att Du kan uppmana de vänner som gärna följer med på nationens fester att bli medlemmar i vår förening. Föreningens bankgiro-nummer är 5613-0032. Medlemsavgiften är 90 kr för årsbetalande och 500 kr för ständigt medlemskap.

Glad vår!

Seniorer, juniorer, landsmaninnor och landsmän, efter en lång vinter så är slutligen de ljusa vår- och sommarkvällarna här. Nationen och ämbetsmännen går mot en välbehövlig sommarvila. Men som vi alla vet så vilar aldrig nationen riktigt utan sover snarare räv. En ny kull ämbetsmän och nationsaktiva gör sig redo att åta sig uppdragen inför hösten på samma sätt som många av oss seniorer gjorde en gång i tiden. Ett stort antal recentiorer kommer också att upptäcka universitetet, nationen och Uppsala. Det kan bli en livslång förälskelse eller så stannar det vid några år i ett studentrum i Triangeln.

Christer Åsberg kommer redogöra för sin start i Uppsala på 60-talet. Han tillhörde den förra generationen av studenter som bebodde Rosendals matsalar. Under åren har huset rymt mycket annat än studenter, men sedan mars månad detta år är återigen Rosendals matsalar fyllt med studenter dygnet runt. Sedan något år tillbaka förelåg ett allmänt renoveringsbehov av huset. I samband med detta valde förvaltningsdirektionen att utöka nationens studentrumsbestånd. I och med renoveringen så är nu takvåningen en femrumskorridor och de underliggande våningarna har fått nya företag som hyresgäster.

Carl Widstrand tar oss sedan med till den svenska botanikens historia där några tidiga landsmän varit en del.

Vi vill slutligen tacka alla skribenter för era bidrag. Kuratorernas redogörelser över året som gått är viktig dokumentation och artiklar med röster ur historien hjälper till att hålla vår Snerkingska historia vid liv.

Eva Skarp och Mikael J. Zaar
Redaktörer

Från höst till höst

av Seniorföreningens tillförordnade ordförande

Emma Syrén Julin.

Kära Sneriking, nu är det återigen dags att sammanfatta året med Seniorföreningen. Jag minns när jag var liten hur mina föräldrar och deras vänner ständigt pratade om hur fort tiden gick, att de aldrig hann med att göra allt de planerade för, att det snart var jul igen och så vidare. Då förstod jag inte vad de pratade om, men nu, när jag själv befinner mig i deras dåvarande situation förstår jag mycket väl vad de pratade om. Därför är det ganska nyttigt att ibland, som nu, stanna upp och reflektera över saker och ting och ta sig lite tid för eftertanke.

Höstfesten 2009 blev startskottet för ett lite annorlunda fokus där styrelsen har inspirerats av några andra nationer och hur de arbetar med deras alumnerverksamhet.

Vi valde att ha generationstema på arrangemanget. Då var det 70-talet som dominerade, Tarzan vände plattor som aldrig förr, vi åt tidsenlig mat och festdeltagarnas klädsel var självklart också 70-tals inspirerad. Det dansades till långt in på natten och både gamla och unga snerikingar möttes på precis det sätt som styrelsen hade hoppats, succé!

Till årets höstfest har vi valt att fortsätta i samma anda men det

blir 80-talet vi inspireras av denna gång. Med allt från freestyles, smycken i plast och stentvättade jeans. Det innebär också att ni som var aktiva då ska känna er lite extra välkomna.

På årsmötet beslutades också att minska ner storleken på styrelsen. Detta kom som ett förslag från vår valberedningsledamot. Tidigare bestod styrelsen förutom IQ, inspektor, skattmästare och ordförande av åtta ledamöter men på årsmötet röstades förslaget igenom med att istället minska ner till sex ledamöter. Syftet med detta är att få en tightare och mer aktiv styrelse. Vi jobbar också med att tydliggöra vilka olika roller vi som sitter i styrelsen har och också vad vi vill att föreningen ska uppnå både på kortare och längre sikt. En viktig fråga som vi har jobbat länge med är kontakten med våra medlemmar. Att förbättra och fördjupa de kontaktytor som vi har.

Som de flesta säkert vet röstade riksdagen igenom att kårobligatoriet ska bort vilket sker nu till sommaren. Den aktiva nationen jobbar självklart med att planera för de konsekvenser detta medför.

Vi som förening har också en viktig roll att fylla i detta sammanhang och det blir än viktigare nu att knyta nära band med nationen för att på sikt säkerställa att den lever kvar.

Slutligen vill jag passa på att tacka för mig. Jag har varit aktiv i seniorföreningen sedan jag lämnade mitt aktiva liv som student. Under den här tiden har det hänt mycket i föreningen och jag är väldigt glad över att jag har varit med och utvecklat saker och ting till det de är idag. Som jag meddelade på årsmötet i oktober är det dock dags för någon annan att ta över och i nuläget vet jag att det åtminstone finns en intresserad kandidat. Jag vill också passa på att tacka alla de personer både på nationen och i styrelsen som med sitt ideella arbete för föreningen framåt.

Stort tack för mig och hoppas att vi ses den 9:e oktober!

Emma Syrén Julin
senior@snerikes.se

Rosendal – studentvind och nationskvarter

av Christer Åsberg

Student i glada Fyrisstaden

Våren 1960 gjorde jag lumpen på I 18 i Visby och visste inte om jag till hösten skulle läsa i Lund eller Uppsala. Då kom en lapp till luckan om att jag kunde få ett rum på vinden till Rosendals matsalar, Rundelsgränd 3 B i Uppsala. Saken var klar. Min studentkamrat från Norrköping, Per Sörbom, mångårig Majhålsningsredaktör, bodde redan i ett av de fem rummen på vinden. Vi var alla östgötar till börden även om Per tillhörde Sörmland-Nerike och även om andra folkslag invandrade med åren.

I bottenvåningen bodde fem studentskor. Som ett otillförlitligt kyskhetsbälte mellan pojkar och flickor fanns matsalen, en enkel lunchservering. Vissa helgeftermiddagar och kvällar fungerade den också som festsal vid bröllop och begravningar. Då utgick ett påbud från vår hyresvärdinna Greta Wallén om att studentlivets mera hörbara yttringar skulle dämpas, åtminstone fram tills att de folkliga förlustelserna i matsalen efter en inledande tröghet hade

nått studentikos ljudnivå. Flickorna fick klä sig i vita blusar och svarta förkläden för att som en del av hyran hjälpa till med att servera kaffe och ”maderia”.

Att Rosendals matsalar låg bara två stenkast från universitetet visste jag inte när jag kom till staden. I fråga om Uppsala i övrigt höll jag mig länge inom gränserna för 1643 års stadsplan. På min nation, Östgöta, spelade jag med i en sketch om det nya Tempohuset men hade ingen aning om vad det var eller var det låg eller varför husmodellen var prydd med tårtpapper. Att läsa UNT var aldrig aktuellt, Norrköpings Tidningar och Östergötlands Dagblad fanns ju på nationen. Och historielös i fråga om närmiljön som bara en nittonårig historiestudent kan vara brydde jag mig föga om Rosendalshusets ärorika förflutna.

Historiens gång

I det som skulle bli hörnet Rundelsgränd-S:t Johannesgatan hade Gustaf II Adolf 1630 förärat sin gamle akademiske lärare, den apokalyptiske profeten och mystikern

Johannes Bureus, en humle- och kålgård. Som bekant bodde Bureus på Vårdsätra, som i modern tid ägdes av studentkåren. Efter ett par decennier i släkten Bureus ägo hade tomten olika ägare och innehades 1697-1736 av Daniel Djurberg, teologiprofessor och domprost. Djurberg hade sympatier för pietismen och lär ha hållit andliga sammankomster i hemmet. Det var mängden av sådana möten i riket som ledde fram till att överheten utfärdade konventikelplakatet 1726.

Den blivande juristprofessorn Johan Daniel Drissel förvärvade fastigheten 1788. Då hade Rundelsgränd nyss anlagts som gata ner till Svartmangatan, men det dröjde ytterligare ett sekel innan den öppnades ända ut mot Skolgatan, som förr hette Ladugatan. Hörnhuset, det egentliga ämnet för den här artikeln, uppfördes 1792, ett stenhus i två våningar med trävind.

Stadsdelen Fjärdingen drabbades av en förödande brand den 18 juni 1809. På en akvarell av Johan Gustaf Härstedt ses de rykande ruinerna, "Rudera af Fjerdingen". Mitt i bilden kan man urskilja resterna av Drissels hus. Den höga gaveln står kvar och märkligt nog har det låga trähuset bred-

vid skonats av elden. Härstedts svägerska Anna Maria Lenngren växte upp i ett kvarter i närheten och det är hennes känslor, när hon tre år efter branden besökte platsen för barndomshemmet, som enligt någras mening skildras i dikten "Saknaden". Dock saknas brandröken helt:

Allting min dystra saknad ökte.
Kring tomten förde jag min blick –
allt bar förgänglighetens skick,
försvunnet var det hem jag sökte:
jag endast på dess spillror gick.

Den driftige Drissel byggde upp sitt hus, nu helt i sten, och tillfogade en tvåvåningslänga mot Rundelsgränd, så att huset fick sitt nuvarande omfång. Han lät samtidigt bygga två låga stenhus med gavlar ut mot Johannesgatan och uppförde dessutom några bodar och skjul inne på tomten. Ättlingar till Drissel sålde huset 1869, samtidigt som en verandabalkong byggdes in mot gården. Köpare var docenten i epidemiologi Gustaf Bergman, expert på frossa och rödsot och i Uppsala känd som välgörenhetsidkare, tillskyndare av Vindhemskyrkan 1903 och intendent vid den av universitetet ägda Sättra brunn, där han införde sommarjobb för medicinstudenter. 1907 sålde han

gården till sina båda söner som ägde S:t Eriks Lervarufabrik. De bildade Fastighetsbolaget Rosendal. För att demonstrera sina produkters användbarhet byggde de 1913 tegelhuset i engelsk stil vid Rundelsgränd. Det har på sin ena sida det Stavenowska huset, som uppfördes i slutet av 1850-talet och som 1966 köptes av nationen så att hela kvarteret blev sörmländskt. På motsatta sidan står det låga trähuset, numera kallat Backmanska huset, som på tidigt 1900-tal pryddes med det imponerande årtalet 1635. Detta bör nog fattas mer som en postum hyllning till Bureus än som en välgrundad hypotes om byggnadsåret. Men dendrokronologiska borringar lär ha visat att de äldsta delarna kan ha den angivna åldern inne. Ack, i Arkadien även jag har varit Sörmland-Nerikes nationshus invigdes 1897. Vid 1900-talets ingång var alltså kvarteret ordentligt utbyggt. Men på insidan bevarade det länge en lantlig karaktär. Historikern Beth Hennings talar i sina memoarer, Resa genom 7 decennier (1963), om ”ett obeskrivligt tjusande gammalt kvarter”. Hon flyttade in i Morinska gården, även kallad Gula villan, vid S:t Larsgatan omkring 1910, och bakom den låg utom ett par min-

dre byggnader en vacker trädgård med prydliga blomrabatter över-skuggad av en väldig alm, skild endast genom ett lågt staket från en ännu mycket större trädgård med riktiga, stora grönsaksland. När man någon vacker vårdag slog sig ner med sina böcker på den gröna bänken under almen kunde man tycka att man var helt ute på landet i lantlig frid.

I samma hus bodde något tidigare huvudpersonen i Sigfrid Siwertz roman Jonas och draken (1928). Romanen börjar med en vinterskildring och därför blir intrycket inte lika idylliskt:

Domkyrkans långa vinterskugga nådde ända till husfoten och i söderfönstret såg man Gustavianums kopparhuv. Men där var ej samma trädskuggade frid som annars i det gamla professorskvarteret. Det låga staketet släppte in allas blickar på tomtens stora sandplan, som endast pryddes av ett par risiga popplar. Det gulmålade trähuset hade ett stökigt och småstadsbeskäftigt utseende. På den svarttjärade brandstegen möttes alla kvarterets katter och i porten var det ett spring av kandidater.

Men att den del av kvarteret som vette mot Rundelsgränd var lummigt och lantligt är gemensamt för de båda skildringarna

från omkring 1910 och så är även min minnesbild från 1960, fast grönsakslanden var borta då. Vagt tycker jag mig minnas att det låga staketet längs den urgamla tomtgränsen fanns kvar, i verkligheten eller i en allmän föreställning. I varje fall tror jag mig aldrig ha korsat kvarteret från Rosendals matsalar till Carthago och Brundisium även om detta inte skulle ha beivrats.

Rosendals fastighetsbolag ombildades senare till ett familjebolag med Martin Edlund som verkstäl- lande direktör. Han var legendarisk ägare till den fantastiska industrikombinationen Valskvarn, Sidenväverier och Ättiksfabrik, innehavare av det hemliga receptet till Uppsalasenap, stor Barnens Dagsgeneral m.m. Det var Edlund som 1930 rev de gamla husen vid S:t Johannesgatan och lät bygga

det stora bostadshuset i klassisk stil med nummer 15, på senare tid omnumrerat till 12.

Uplandsbankens siste direktör, Gunnar Lundh, bodde där från 1933 till 1959. Han minns det låga staketet, den frodiga grönskan på innergården, de skuggande askarna och de lockande päronträden. När barnen lekte och kunde misstänkas bryta en kvist eller palla ett päron stod direktör Edlund på sin balkong och skällde på dem så till den grad att pappa Herbert Lundh, också en mäktig man i staden, från balkongen under måste påminna honom om att han som Barnens Dagsgeneral förväntades vara en barnens vän. Men väl så skrämmande som direktör Edlund var för gossen Gunnar var de stora rättorna i sopskjulet som var sammanbyggt med det Backmanska husets torrdass.

*C.F. Hårstedts akvarell av förödelsen efter branden 1809.
Rosendalhusets gavel och Backmanska huset stod kvar.*

1937 tillkom i nationens regi Arkadien längre bort i kvarteret och i en helt annan, funktionalistisk, byggnadsstil. Vännen Per Sörbom med växande familj är väl den sörmland-närking som utnyttjat nationens bostadsbestånd mest. Först Rosendals vind, sedan portvaksrummen på Arkadien, därefter lägenhet i Stavenowska huset och till sist en våning på Johannesgatan 15.

Fest och studier

Efter Edlunds död 1955 köptes Rosendalshuset snart av Sörmland-Nerikes nation. Under sju terminer var detta Rosendals mitt hem. Jag minns tiden som en lång fest med mycket korta avbrott för tentamensläsning och ibland några veckors eller månaders återhämtning av krafter och ekonomi på lärarvikariat i Sollefteå, Falun och Norrköping. Jag var aktiv som sånganförelse och teaterförelse på Östgöta, och särskilt under de perioder 1963-65 vi spelade revyerna "En konstig blandning" på nationen var "Vinden" det givna stället för utdragna nachspiel. Ett lämmeltåg lastat med starkölsbackar rörde sig makligt men målmedvetet från Östgöta på Trädgårdsgatan, förbi favoritkrogen Stadshotellet, över

blåshålet Domkyrkoplan, som ännu misspyddes av det långa trätaket framför ingången, som före restaureringen på 70-talet skyddade menigheten från nedfallande cementstycken, och in i den gamla Rundelsgränd mellan Gustavianum och Ekermanska huset, där jag lärt mig bergfast källkritik på historieseminarierna, fram till slutmålet Rosendals matsalar, där många småtimmar föröddes i sus och dus på vinden. Sen var det dags för dem som hade krafter kvar att gå över ån efter frukost på pilsnerkaféet Hornet vid Svartbäcksgatan.

Men även annars var Rosendals hemvist för vin och sång. Själv var jag lite av trubadur på den tiden, spelade hyfsad ackompanjemangsgitarr och hade en rikhaltig repertoar i denna den återupplivade visans tidevarv. Greta och hennes väninna Gullan Lindkvist, som bodde högst upp i Johannesgats-huset, delade denna vurm. Under vår och sommar var balkongen in mot den lummiga trädgården vårt eget Arkadien för dyrkan av Bacchus och Orpheus. Det hände att Gullan tog vägen över taket från grannhuset. En sen natt hörde jag muntra kvinnroroster på vinden och hittade Gullans sångarsyster, Lisbet Bodin, känd från 40-talets

Alfred Dahlgren fotograferade S:t Johannesgatan vid sekelskiftet 1900. Till vänster byggdes Arkadien 1937, därefter ligger nr 15 som när det byggdes 1930 täppte till gaveln på Rosendalshuset vid Rundelsgränd. Foto: Alfred Dahlgren/ Upplandsmuseet

radioprogram Vårat gäng, hängande i knäveckan från vår trapets. Greta hade utskänkningstillstånd vilket gjorde det möjligt för oss att låna vin under helgerna mot löfte, som aldrig bröts, att återställa ordningen på måndag morgon. På något sätt måste vi ha fått tid över för idog tentamensläsning, för vindsinnevånarna liksom flickorna på nedre botten, blev med tiden framgångsrika medborgare på tämligen höga poster i akademi, förvaltning, sjukvård, skola, rättsväsen m.m. Det ska dock inte förtigas att ett par kamrater gick under, men i båda fallen hade

utförsbacken inletts redan före vindstiden.

Kulturnäste vid halvsekelskiftet Blandningen av bohemiskt, konstnärligt och ordningsamt är ju inte så ovanlig i studentlivet. Tio år före oss fanns ett gäng av blivande femtiotalister knutna till vinden. Sandro Key-Åberg bodde där liksom Folke Isaksson. I en intervju med Key-Åberg i SvD 1952 ger signaturen Lucia ett snapshot av interiören:

Man söker sig uppför en vindlande trappa i ett gammalt Uppsalahus över en vind, där höstvinden drar friskt från ett utslaget fönster,

mellan utsorterade gamla möbler, in i studentlyan, där bokhyllorna kring väggarna och det stora skrivbordet utgör den dominerande möbleringen.

Under 1940-talet hade huset arrenderats av familjen Hörngren som drev restaurationen och själva bodde i bottenvåningen. Där inreddes uthyrningsrum när Greta Wallén övertog rörelsen 1952. Matsalen utnyttjades på femtiotalet även av Kalmar nation när deras närbelägna Wahlundska villa blev för trång i samband med vårbaler och kroppkakegasker och innan det nya nationshuset kunde invigas 1958.

Folke Isaksson har beskrivit vindsmiljön som hämtad ur en gammalrysk roman med ett brokigt följande av inhysingar, en nattredaktör, en gammal städerska, en judisk komponist som levt underjordiskt i Nazityskland, och också en konstnär som sällan målade men som spelade bluesskivor med hjälp av kaktustaggar.

Konstnären hette Sten Ljung och hade ateljé på vinden tillsammans med sin hustru Dagny Levin, gängets "La Passionara". Göran Palm, Göran O. Eriksson, Sara Lidman, Tomas Tranströmer, Hans Björkegren och Per Wästberg kom ofta på besök eller åt lång-

luncher i matsalen. Här umgicks också senare kända uppsalaprofiler som Bo Grandien, Sven Hamrell och Nils Elvander. Den blivande konsthistorikern Elisabet Stavenow, som ett tag hade sällskap med Sandro, bodde inhyst i släktens stora hus och deltog i gillan på vinden både på hemmaplan och på Rosendals. Den vanliga umgängesdrycken i denna litterära krets var te, säger hon. Rödvinakulturen hade kring 1950 nått hemstaden Stockholm men ännu inte Uppsala.

I Wästbergs dag- och minnesböcker finns flera glimtar från den här miljön. Han bekräftar i ett brev att matsalen var en frekvent mötesplats och han minns den återkommande menyn: korvkaka, kalvsylta, omeletter, falukorv, strömming, sill, skorpor med honung, fruktkompotter etc. Rosendals matsalar var enligt Wästberg snäppet bättre än Bruhns på Sysse-lomansgatan men en bra bit under nivån på Gillets abonnemangsmatsal, som kunde förgylla lunchmenyn med gårdagens smulor från de rika människors bord. Priset för Rosendalslunchen tror han var 4.50, men det förefaller att vara för högt med tanke på att en vällagad Escalope Madrid tio år senare kostade 9.50 på den exklusiva Gil-

legrillen, där vi brukade sitta och tycka att maten varit så oförskämt billig på 20-talet.

Bostadsfrågan

Jag sade att vi bodde fem på vinden. I själva verket rymdes där 5½ personer. Ett rum var så litet att omsättningen på hyresgäster var stor. När en med tiden framgångsrik jurist studerande, Anders Frigell, firade ett jubileum beskrev jag hans ungdoms lidande som så: Som ung student inkvarterades han på Rosendals vind i ett rum som vi andra kallade för klausurofobirummet, för det rörde sig om del i en avbalkad garderob. Men ur studiesynpunkt var det ett utmärkt ställe. Jag vill minnas att gatlyktans sken via grannhusets blindfönster reflekterades genom skvallerpegeln så att ett milt ledljus under gynnsamma väderleksförhållanden spreds i den trevna kammaren. Han kunde fördjupa sig i lagbokens mysterier som ju alltid skall omges av ett visst dunkel. Dessutom var alla tillfällen till synd uteslutna, inte ens en så beskedlig skötesynd som självbefläckelse kunde på grund av rummets blygsamma dimensioner bedrivas med någon utsikt till framgång.

Det gick bra ändå. Nu bor

Frigell i Martin Edlunds gamla lägenhet. Men vi andra på vinden och bottenvåningen hade gott om utrymme, luxuöst tyckte de av oss som aldrig haft tillgång till något riktigt eget rum. Första året hade jag ett stort rum i hörnet mot Johannesgatan, sedan fick jag flytta över till hörnet mot Rundelsgränd till en studio med två fönster och garderob. Hyran låg på överkomliga 90 kronor i månaden.

Bekvämligheterna var få och chockerade tillresta mödrar. En gemensam toalett med kallvattenkran fanns ute på vinden, där vi också hade en telefon. Mat lagades inne i garderoben. Eftersom det mest handlade om stekta rätter som falukorv eller parisare blev kläderna snart rejält impregnerade. Den ena fönsterbrädan var så stor att jag hade tillgång till ett utmärkt kylskåp. Nödvändiga livsmedel inhandlades hos Anderssons Livs uppe vid Öfre Slottsgatan eller i Studentkårens välförsedda butik i Kalmars nybygge Bortom Bullret snett emot oss, i en lokal som nu rymmer Övre Slotts förskola.

Flickorna på nedre botten disponerade ett rymligt badkar, dock bara med en hetvattenkran, medan pojkarnas eventuella storrengöring fick äga rum på Svettis. Hur vi

skötte tvätten i den mån sådan förekom minns jag inte riktigt. Men fanns det inte ett tvättmedelskuvert som hette Y3, och som enligt myten även kunde användas som torkad kaffegrädde? TV såg man kollektivt på nationen men en apparat smög sig så småningom in tillsammans med den första generationens stora stereohögtalare. Radio fanns hos somliga och de stora nyheterna, som Gagarins rymdfärd och mordet på Kennedy, spreds snabbt med djungeltelegraf över vinden.

Ack, så förändrat!

Våren 1964 flyttade jag och året efter också Kerstin som fått sitt rum på nedre botten 1963. Vi gifte oss 1965 och for på bröllopsresa med buss till Johannes Bureus gamla Vårdsätra. Från sidan av kunde vi följa husets vidare öden. Några år efter flytten öppnade Uppsalas första vänsterbokstuga, Karl Marx, i den trånga tvättstugan. Matsalen upphörde något senare och ett antal kristna studenter gick osjälviskt i borgen så att den ekumeniska studentorganisationen KRISS kunde driva Kafé Rosen. Där serverades smårätter och livliga diskussioner om liv, tro och samhälle. Nya fläktar blåste kring Fyris, det var krig i Vietnam och

Kyrkornas världsråd hade möte i Uppsala.

Namnet Rosen övertogs av det moderata studieförbundet Medborgarskolan när man tog över huset allt mer från början av 1970-talet. Nu kunde man lära sig väva i stolarna inne i Kerstins gamla rum, där en gång Ejnar Haglund knackade sig in en tidig morgon och närmade sig vår dubbelsäng på jakt efter sina vid nattgrogen kvarglömda galoscher. I mina gamla rum på vinden kunde man nu ta skepparexamen. Tiderna förändras.

Kring sekelskiftet 2000 upphörde Medborgarskolans verksamhet i huset, som såg ut att förfalla alltmer. Den Drisselska gaveln vanpryddes av allt högre upp placerade tags. Detta trots att huset, enligt kommunens inventering 1964, hörde till kategorin ”omistliga hus, vilkas nedrivande, förvanskning eller vanvård skulle innebära en oersätlig förlust för landets och stadens kultur- och skönhetsvärden”. Det är därför med tacksamhet och rörelse man som gammal rosendalare ser hur det historierika huset nu, våren 2010, än en gång som för 200 år sen reser sig ur förfallets aska för att välkomna nya hyresgäster och nya verksamheter i en ny tid.

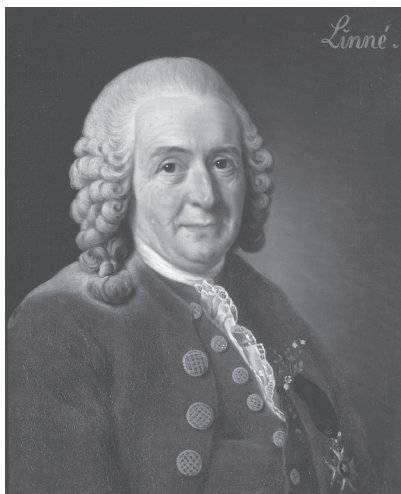
Aristoteles och bibeln i Ekeby och Jäder: bland 1600-talsblommor och landsmän.

av Carl Widstrand

Man bygger ett monsterhus vid sidan av vårt enkla tjäll i Ottawa. Sprängningsarbeten och böckerna trillar ur bokhyllan. På topp kommer ett litet häfte av Elias Fries, en av den svenska naturvetenskapens giganter, vid sidan av Berzelius och Linné. Han var botanist och svampkännare med en enorm produktion där bl.a. ingår *Botaniska utflygter*, från mitten av 1800-talet, med beskrivning och kritik av tidiga, förinneanska botanister i Sverige.

Jag läser där om tre landsmän från 1600-talet, kanske innan nationen blev SN, men de är från Närke: Johannes Chesnecopherus, Olof Bromelius och från Södermanland: Nikolaus Theodori Ungius. Av dessa hör Chesnecopherus och Ungius till den gamla skolan. Bromelius som är betydligt yngre och elev till Olof Rudbeck d.ä. har en annan framtoning.

Man kan urskilja två skolor i den svenska botaniken under 1600-talet:

Den svenska botaniken tros nog av många ha sin start med Carl von Linné. Carl Widstrand redogör dock för några föregångare som dessutom har en förankring till den Södermanland-Nerikingska hembygden.

Den gamla skolan, med bibeln och Aristoteles i högsätet vilket för oss och också för Fries för 150 år sen framstår som ganska egendomligt. Aristoteles hade när dessa herrar skrev på 1600-talet varit död i över ettuseniohundrafemtio år, men var fortfarande aktuell. Bibeln i sin svenska tappning var

något yngre men en källa som inte fick försummas. Om naturen inte stämmer med bibeln, har bibeln rätt. Ideerna var knappast grundade på egen empirisk forskning – trots att flera anlade trädgårdar som t.ex. Ungius. Skolastikerna klädde framställningen ”i ett spekulativt-logiskt draperi” (Fries, p.197). Spekulativ forskning var ju också viktigt för tänkande varelser och ju mindre man egentligen visste ju lättare var det. I detta svenska bakvatten var nu således huvudkällorna bibeln och Aristoteles filosofi. Detta medför att mycket av diskussionerna kring växterna rör sej omkring växternas själ eller anima, eller vem som skapade deras form (Guess who!). Aristoteles *peri phyton* (Om växter, som alldeles klart inte är av Aristoteles men vem visste det på 1600-talet) har i första meningen...” Innan vi kan bestämma närvaron av liv i växterna måste vi i grunden utreda om växterna har en själ och förmåga att känna längtan, glädje och smärta...” Mycket av den aristoteliska filosofin och logiken silades av Albertus Magnus (speciellt botaniken) och Thomas av Aquino som ändrade texterna för att passa den samtida teologins filtofflor. Att Aristoteles förutsatte ett hierarkiskt system, en

scala natura med en gud på toppen passade precis.

Våra landsmän hade också kollegor i Uppsala och i Finland som arbetade i samma stil. (Olof Rudbecks lärare Johan Frank, homeopat och Paracelsusanhängare (*Speculum botanicum*, Uppsala 1638, en lista på latinska och svenska växtnamn), Daniel Kylander (*De plantis*, Uppsala 1634), A. Enaeus (*Disputatio physica de plantis*, Uppsala 1640), Olaus Unonius (*Dissertatio physica de plantis*, Uppsala 1647) i Sverige och i Finland G. Alanus, Abraham Thauvonius (avhandlingar *De forma* Åbo 1650 och *De anima* Åbo 1652) och Jacob Flachsenius som sista man på skansen. Alla dessa skrev av varann och fabricerade ”onyttiga distinktioner”(Fries). Man kan läsa om dem i G. Erikssons *Botanikens historia i Sverige intill 1800*, Lychnos-bibliotek 17:3, Uppsala 1969.

Danskarna under samma tid hade kontakter med kontinenten på ett helt annat sätt än lektorer i Strängnäs och Uppsala och producerade en rad skrifter i en utmärkt botanisk skola ”grundlagd av O. Worm och Jörgen Furien.” Där fanns ju mycket att hämta av tidigare forskning på kontinenten, producerad i avhandlingar

och blomböcker sedan hundra år till exempel Charles de l'Ecluse (Clusius), *Rariorum Plantarum Historia*, Antwerpen 1601, Mathias de l'Obel (Lobelius) *Stirpium adversaria nova*, London 1570 (Ny handbok om växter) och de två berömdheterna Leonhart Fuchs vars örtabok *De historia stirpium* Basel 1542 (*Växternas historia*) var epokgörande och en ousinlig källa för senare författare samt Pietro Andrea Matthioli (*Venedig 1565*) illustrerade örtabok och kommentar till antikens store örtamedicinare, Dioscorides. Caspar Bauhin (*Pinax theatri botanici*, Basel 1623), var den förste seriöse systematikern. Hans *Pinax* (tavla, register) med Rudbecks annotationer finns på Carolina. Bauhins vän, den tyske läkaren vid Sorø akademi, Joachim Burser, (vars enastående herbarium efter diverse mellanlandningar kom till Sverige som krigsbyte) hade till stor utsträckning baserat sin systematik på Bauhinus. Några volymer av detta herbarium som Rudbeck hade tagit med sej hem i stugan för att rita av brann opp i den stora branden i Uppsala 1702. (K. Martinsson och S. Ryman, *Blomboken 2008*).

Detta svenska skolastiska förhållande till botaniken avklingade

inte i Sverige förrän vid mitten av århundradet med Olof Rudbeck d.ä. som iallafall ibland visste vad han talade om. Gustav II Adolfs, Karl X Gustafs och Karl XI:s krigiska äventyr i Europa medförde en kontakt - ibland egendomlig - med vetenskap och konst och intellektuella strömningar på kontinenten. Många högt begåvade utlänningar kom för att stanna i Sverige. Detta medförde en myckenhet av nya tankar; kanske en ny typ av empirisk forskning i cartesiansk anda och utträdning av en hel del gammalt tankerask.

Men man kanske också måste vara snäll och hävda att varje tid har sina ideer och måste förstås med utgångspunkt från då gällande tankar. Men konstigt blir det.

Johannes Chesnecopherus

Johannes Chesnecopherus, född i Ekeby i Kumla socken 1581, var vår första botaniska författare av någon klass. (Svenskt biografiskt lexikon 1:184) Han studerade medicin i Rostock, Marburg och Padua, blev medicine doktor i Basel och sedan vid hemkomsten livmedikus vid hovet 1611. Två år senare blev han utnämnd till professor i medicin och "fysik" vid Uppsala universitet, vår första lärostol i naturvetenskap.

(Fysik var liktydigt med botanik, zoologi, kemi och mineralogi samt bitar av astronomin. Plus en bit aristotelisk filosofi).

Av hans nära femtio disputationer av allsköns innehåll (som skrivits av honom själv eller olika lärjungar) rör bara tre botanik. Hans egen skrift *De Plantis* (om växterna) från 1621, och 1626 är vår första botaniska avhandling, om man bortser från hans bok om växternas själ (*Anima vegetabili*) 1626, ett typisk aristoteliskt/skolastiskt arbete.

Växternas känsla av hunger, glädje, sorg, hat och kärlek beskrivs. Deras ursprung är Gud och jorden, sol och ljus lämnas därhän. Jorden bidrar med materia men den egentliga orsaken till tillväxt är växternas själ. Allt detta konstiga är förvånande då man senare ser en rad empiriska iakttagelser om groningenstid och liknande.

En egendomlig del av avhandlingen rör frågan vilket som är upp eller ner. Vanliga människor anser den del som spretar upp mot höjden som den övre delen, den del som sticker ner i jorden som den nedre. I sjäva verket anser författaren och de filosofer som ser saken djupare, att det är tvärtom. Detta påhitt är, som Fries påpekar viktigt för denna skola, liksom

orden forma och anima. Om man ser dessa ord är det säkert ett skolastiskt verk byggt på Aristoteles auktoritet.

Författarens system är ganska festligt och enkelt:

A. Växter som duger att äta:

1. sådana som odlas i trädgårdar
2. sådana som odlas på åkrar.

B. Växter som inte duger att äta:

1. prydnadsväxter och 2. medicinalväxter.

Enklare än så kan det väl knappast bli. Han ”avled i stor fattigdom 1635” (SBL).

Olof Bromelius

Olof Bromelius, född 1639 i Örebro, studerade medicin i Uppsala och blev medicine doktor i Leyden i Holland, sedermera praktiserande läkare i Stockholm. 1691 blev han stadsfysikus och provinsialläkare i Göteborg. Död 1707. Han producerade en specialflora över göteborgstrakten, *Chloris Gothica*, Göteborg 1694. Linné uppkallade ett tropiskt växtsläkte efter honom, *Bromelia* (Familj Bromeliaceae dit också ananasen hör).

Nikolaus Theodori Ungius

I Lagerholms matrikel (p. 31, med tack till Orvar Starbäck) hittar vi nummer 163: Nikolaus Theodori Ungius, suderm. inskriven i natio-

nen i november 1626, lektor i filosofi i Strängnäs, lektor i medicin 1641, kyrkoherde i Jäder, d. 1653. Ungius studerade medicin i Uppsala, var läkare i Strängnäs där han anlade en trädgård med växter för medicinska ändamål, ”hela landet till godo.”

Ungii publikation, *Encomium Hist. Plant.*, tryckt i Uppsala 1636, (samma år som postgången i Sverige organiserades på allvar och Sverige fortfarande var inblandat i det 30-åriga krigets slutfaser) är ett märkligt aktstycke.

Han beskriver hur Gud i tidens begynnelse skapade en trädgård och tillhörande växthus. Växterna delades upp i bestämda ordningar: 1. nyttiga träd. 2. livsens träd eller arbor vitae, vars frukter gav evig ungdom. 3. kunskapens träd. Adam gav växterna namn efter familiära diskussioner med Gud tills han blev förslöad efter syndafallet. Sen följer Noak och kung Salomo som visa botanister. Salomo var alla tiders störste konung och av alla dödliga mest kunnig i växtkännedom. Han skrev en stor volym om växternas egenskaper, vilken, ”som hävderna berättar”, (här tillfogar Fries:” skada att författaren icke här som allestädes för övrigt citerat sina källor”) förstördes av Nebukadnesar när han

brände Jerusalem. Vidare finns en skvätt om kvinnornas utomordentliga växtkännedom, med början hos Eva. Djurens inflytande visas därefter: katten har lärt människorna att använda Valeriana (vänderot) och Nepeta (kattmynta), vesslan att använda vinrutan som motgift, korpen användandet av lagern och ormarna användandet av fänkålen mot ögonsjukdomar. Därefter berättas om de träd och buskar under vilka änglar har visat sej. Han beskriver växternas nytta och påstår att Gud, hela den himmelska härskaran och alla fromma personer håller alla botanister som sina speciella vänner (Fries, p. 210).

Denna gallimatias hölls som föreläsning, ”inför en lysande publik, väckte sin samtids beundran och trycktes på universitetets bekostnad. Under nedskrivande av föregående har hos mig uppstått den frågan: skall en eftervärld efter ett par sekler finna lika enfaldigt och barnsligt vad vi nu beundra?”(Fries p. 210).

Det kan man ju fortfarande fråga sej.

Från vår till vår

av förste kurator Erik Strömberg

En förste kurators år har flera olika början, från det förlösande ögonblick då landskapets ordförande läser upp namnet på nationens nyvalde förste kurator, via vårbalen med den lite mer officiella installationen och slutligen uppvaknandet den första juli med insikten om att nu är det plötsligt jag som är förste kurator.

Efter att den 23 mars 2009 nervöst suttit på min stol i landskapssalen lästes så de förlösande orden upp av landskapets ordförande; Till förste kurator för höstterminen 2009, vårterminen 2010 har valts, Erik Strömberg. Och när jag strax därefter hört motsvarande mening för Erik Ringheim som tredje kurator, började min resa längs den väg som mina företrädare trampat upp. Denna stig som bjuder varje kurator på välkända rastplatser och okända äventyr under det kommande året.

Under den första tiden som vald men inte tillträdd kurator hinner nationen med att göra en hel del saker och i början av april begav

Förste kurator Erik Strömberg, andre kurator Helena Blohm och tredje kurator Erik Ringheim

sig kuratelet tillsammans med två stipendiater av till Nylands nation i Helsingfors för att representera på deras gäddbegravning och årsfest. Knappt hade de återhämtat sig från detta innan det var dags för sista april med allt vad det innebär i Uppsala. Sedan ett par år har Södermanlands- Nerikes nation tagit över positionen som Uppsalas största champagnegalopp och detta år var inget undantag. Farten med vilken de besökande studenterna tömde lagren på mousserande vin överträffades endast av hur fort det gick att ta slut på de vattenflaskor som var en ny företeelse för året. Nationernas samarbetsorgan Kuratorskonventet startade kampanjen "Varannan Vatten" och delade

ut 10 000 vattenflaskor på nationerna, vilket alla gladdes åt såväl gäster som arrangörer. Försöket med ”Varannan vatten” slog så väl ut att antalet flaskor fördubblas till nästkommande år med hopp om ännu bättre resultat.

Längs den stig som jag slagit in på var det skönt att veta att snart var det dags för den första välkända rastplatsen som inte var någon mindre än nationens vårbal där sittande förste kurator Peter Sundblad med visst vemod hängde över det ärofyllda insigniet på under-tecknad. Vårbalen var som alltid en alldeles fantastisk upplevelse på Södermanlands- Nerikes nation och klubbmästarna Axel Hult och John Arwidsson bjöd in till en vackert dukad och dekorerad festsal som snabbt fylldes av glada gäster. Och när kvällen bjöd på storartad underhållning, av såväl kör, HB som spex, var det Södermanlands- Nerikes nation som var stället att vara på. Veckan innan vårbalen hade nationens ferierestaurangvärdar Erik Isman, Malou Isman, Eva Gellerskog och Johan Lund startat sin verksamhet och de bjöd in till ett vårbalssläpp med champagnebar på uteserveringen. Att påstå att premiären, som gick av stapeln tisdagen innan balen,

var lyckad vore en underdrift, det var en monumental succé med såväl ett förändrat utseende på själva uteserveringen som nya möbler på denna. Kombinerat med en högklassig meny bidrog detta till att Bryggan under sommaren fortsatte vara väldigt välbesökt både under lugnare restaurangkvällar som de knökfulla klubbkvällarna.

När sista april, brygganpremiär och vårbal var avklarad styrde kuratelet kosan söderut, återigen med två stipendiater i följe, mot Burschenschaft Arminia i Marburg när de ställde till med Stiftungsfest, den 149 i ordningen, där nationens representanter blev väl omhändertagna och bortskämda av sina värdar.

Strax efter vårbalen, kändes det som för en nytillträdd förste kurator, var det dags att duka upp fördrink i nationens trädgård och bjuda in till Revolutionsgasse. Denna gång var det inte bara premiär för förste kurator att hålla tal utan det var även första gången som nationens nya proinspektor fick hålla tacktal på en gasse. Efter att ha låst in bönderna Lars Almegård och Farid Skoog Tagizade ledde proinspektor gästerna upp till nationens festsal. Det var

nämligen så fantastiskt att på vårterminens tredje landskap kunde nationen välja Erik Ingelsson till ny proinspektor, en post som varit vakant sedan tidigare proinspektor Lennart Persson efterträdde Leif Lewin som inspektor våren 2007. Nationen är mycket glad och stolt att numer ha Erik Ingelsson som proinspektor, en man fostrad i nationen och med ett brett engagemang från sin studietid i Uppsala. Erik har varit aktiv i nationens kör och Hornboskapen samt var med och producerade På Madagaskar när det sattes upp 1997.

Sommaren fortsatte med mycket förberedelser inför terminsstart och inskrivning, och rätt vad det var stod de utanför nationshuset,

de första recentiorerna för terminen. Under hösten skrev nationen in drygt 620 nya medlemmar och mitt i den stressigaste inskrivningsperioden lämnade 40-talet ämbetsmän Uppsala för en weekend på Barnens ö. Lekar, skratt, god mat, sång, diskussioner och spex avlöste varandra under två dagar innan det var dags att återvända till Uppsala.

Inspirerade och fulla av energi började klubbmästarna, recentiorsförmännen och de internationella sekreterarna förberedelserna inför höstens två recentiorsmottagningar och recentiorsgasque. Terminens torsdagsvärdar fick sitt traditionella elddop när en full festsal dukades upp två dagar i rad

Ett gäng glada Snerikingar på besök i Lund.

för att välkomna nationens nya medlemmar. Tillsammans med ett stort antal faddrar som tog hand om recentiorerna blev bägge mottagningarna väldigt lyckade tillställningar, vilket avspeglade sig när många återvände för att köpa biljetter till gasquen som blev helt fullsatt.

Under hösten fortsatte den satsning, som inleddes under Bryggan, med humorkvällar på nationen och flera stora namn besökte och underhöll i festsalen. Mårten Andersson, Magnus Betnér, Tomas Järvheden m.fl. bidrog till en än roligare hösttermin.

Som traditionen bjuder ordnades Seniorföreningens höstfest andra lördagen i oktober och i år hade man satsat på 70-talisterna speciellt och anpassade menyn därefter med räkcocktail till förrätt och päron med after eight till efterrätt. Temat följde med hela vägen ut på det välfyllda dansgolvet där gammal och ung trängdes under tiden Tarzan vände plattor i sann Antiteque-anda.

Knappt hade nationen hämtat andan från den succé som höstfesten var innan det var dags för herrmiddag, och precis som allt annat

blev det succé när klubbmästarna Maria Mårtensson och Patrick Johansson bjöd in till en kväll inspirerad av TV-spel med allt vad det kan tänkas innebära. Det var ett 50-tal glada herrar som lotsades runt av träffsäkert utklädda damer på allehanda äventyr runt om i nationshuset och dess omgivningar under kvällen.

Under oktober var det naturligtvis inte bara fest och glam på nationen utan det hanns med mycket annat, bland annat hade ämbetsmännen den traditionella mitterminskon-gressen där långa diskussioner följdes upp av en guidad tur av nationshuset som andre kurator Helena Blohm höll i och det ska sägas att andre kurator vet bra mycket mer om nationen än hur dess ekonomi ska hanteras. Många var de ämbetsmän som förundrades över nationshistoria såväl som nationens innehav av konst. Dessutom hade nationens programsekreterare lyckats locka Mats Qviberg att komma och tala på en T-träff där gästerna fick lyssna till allehanda visdomsord och även diskutera entreprenörskap med Mats, både under föreläsningen och den efterföljande middagen.

När oktober övergick i november

var det dags för terminens andra landskap där nationen, till landskapets jubel, valde Jesper Rogner till andre kurator för 2010. Landskapet valde att bortse från det oborstade yttre och valde utefter den kompetens och arbetsförmåga Jesper visat prov på under sina år på nationen där han bland annat varit barmästare och Brygganvärd. Den sedvanliga presentationen av den nyvalde kuratorn bjöd församlingen på många goda skratt och en del överraskningar om den nye kuratorn.

Lördagen den 14 november stod

Vår nye proinspektor Erik Ingelsson.

festsalen dukad i sin fullaste prakt när det blivit dags för höstbal på nationen. Denna höstbal bjöd inte endast på de traditionella delarna med fantastisk kör, underhållands spex och taktfast HB. Det var äntligen dags för nationens proinspektor Erik Ingelsson att installeras officiellt och till baldeltagarnas jubel behängdes han med insigne och skålade därefter med förste kurator innan festen fortsatte långt in på söndagsmorgonen.

Under hösten håller Blekingska nationen i Lund sitt traditionella Höstblot, och till detta sände nationen en delegation på sju personer. Efter en lång resa ner tillsammans med delegationen från Smålands nation kom de äntligen fram och bjöds nästan omgående in till välkomstmiddagen där sedvanlig presentutdelning och allmänt socialiserande försiggick. Därefter gav sig sällskapet ut på en exkursion i den Lundensiska nationsvärlden och hann med ett försvarligt antal nationer innan det var dags att bege sig hemåt för att vara redo inför den stora festen på lördagen. Det gemensamma omdömet från deltagarna var dock att ”visst är det roligt, men nationerna är så mycket finare i Uppsala!” Höstblotet i sig var en väldigt

lyckad middag där Blekingska nationen installerade ny proinspektor och även en hedersledamot. Efter middagen bjöds det till dans i AF-borgens stora sal och när festen var slut där så fortsatte den till Blekingska nationen igen där det bjöds på sillfrukost.

Innan terminen tog slut och det blev jullov för alla ämbetsmän så var det naturligtvis dags för luciasgasque med allt vad det innebär på nationen. Traditionsenligt bjöd programvärdarna in till ”pepparkakshusbyggartävling” på kvällen den 12 och i arla morgonstund den 13 så stod kuratelet tillsammans med delar av nationens kör utanför porten till inspektorsparet där det vinnande bidraget i tävlingen överlämnades efter skönsång från kören. Som räddande änglar hade inspektorsparet trots den tidiga timmen sett till att det fanns lite morgonfika för de morgonpigga deltagarna i luciatåget.

På kvällen fylldes sedan hela festsalen och kommittén av festsugna studenter som fick se nationen bjuda på det absolut bästa den har att erbjuda, både vad gäller underhållning och förtäring. På scenen kallades andre kurator Helena Blohm upp och tackades

av, till stående ovationer, innan det var dags för henne att överlämna insigniet till sin efterträdare. Precis hade församlingen hämtat andan innan inspektor äntrade scenen för att dela ut priset till ”Årets Snerking”. Detta år fick Deniz Gün detta pris för sitt enorma engagemang, som drivande i nationens humorsatsning som tidigare nämnts, sitt jobb som PR-ansvarig för Bryggan och sitt aldrig sinande engagemang. Att Deniz själv inte visste om detta när inspektor gick upp på scenen bevisades av det korta och koncisa ”tacktal” som inte lämpar sig i skrift.

Att nationen inte heller detta år hade någon ferierestaurang över julen gav ämbetsmännen, och särskilt kuratorerna, en välbehövlig vila innan det var dags att starta verksamheten på nytt med inskrivning av nya medlemmar, recentiorsmottagning och allt annat som hör terminsstart till. Nya och gamla ämbetsmän slet hårt i början av terminen vilket speglades i verksamhetens olika delar. Till recentiorsmottagningen var festsalen full och till recentiorsgasquen var nationen för första gången på många vårar tvungen att använda sig av kommitté för att få plats med alla recentiorer som ville vara

med om en riktig uppsaliensisk gasque.

I restaurangen rullade verksamheten igång med buller och bång när restaurangchef Ragnar Öfverholm och köksmästare Farid Skoog Tagizade tillsammans med personalen slog försäljningsrekord på löpande band under terminens första veckor.

Under den sista veckan i februari drabbades dock nationen av ett litet bakslag när tapeterna på kuratorsexpeditionen helt plötsligt hade oförklarliga fuktfläckar. Detta visade sig senare vara långt gångna vattenskador som under den senare delen av våren föranledde omfattande reparationer både inomhus och utomhus, då även takplåtarna visade sig ha vissa brister.

För att inte avsluta februari med sura miner var den sedan länge inplanerade hedersledamotsdagen en välkommen händelse. Under dagen presenterades nationen idag, en visning runt i huset skedde och det bjöds in till diskussioner kring nationen och hur framtiden ser ut. Intresset var stort och diskussionerna fortsatte långt efter att den delikata middagen var avslutad.

Det projekt som förvaltningsdirektionen drivit under en längre tid, renoveringen av Rosendahls matsalar, stod klart till månadskiftet mars-april och i samband med Gyllenhielmsgasquen invigdes så Rosendahl under högtidliga former med tal av förvaltningsdirektionens ordförande Jonas Westerberg, fanfar av HB och specialkomponerad sång från kören. Gasquen var en underhållande tillställning där klubbmästarna hade valt tema ”lögn” vilket bäst avspeglades i körens repertoar som var tänkt till det meddelade temat ”djungel”. Kördirektör Andreas Ericsson suckade lite över de timmar han lagt på att arrangera en sång till kvällen men insåg det roliga och konstaterade att kören ändå hade ett bra bidrag till kommande helgs nationskörfestival.

Två dagar efter Gyllenhielm var det dags för landskap II och dags att välja nya kuratorer. Spänningen gick att ta på strax innan landskapets ordförande skulle meddela vem av de tre kandidaterna till tredje kurator som blivit vald. När beskedet till slut kom så visade det sig att Axel Hult valts till tredje kurator för höstterminen 2010 och vårterminen 2011. Till förste kurator valdes Alexander Ledin

och det är dessa som ska kampera tillsammans med Jesper Rogner på kuratorsexpeditionen kommande termin.

När man som kurator fått en efterträdare är det lätt att tro att det är över, men det är då den mest hektiska perioden börjar. Det ska planeras inför sista april, där Södermanlands- Nerikes nation är den största nationen under champagnegaloppen. Vårbalen med stipendiatvecka bjuder in till sina utmaningar och strax därefter är det dags för Brygganpremiär. Som tur är har man som kurator

en armé av hjälpredor i form av ämbetsmän och kollegor och det är tack vare dem som det går att genomföra allt det som våren bjuder på och kräver av en.

Med stor ödmjukhet stod jag på tröskeln till expeditionen den första dagen och det är med samma ödmjukhet som jag ser framför mig den dag då jag lämnar expeditionen för sista gången som kurator.

I ämbetet,
Erik Strömberg
Förste kurator

Seniorföreningens traditionsenliga

HÖSTGASQUE

kommer att gå av stapeln den

9 oktober 2010

Kom tillbaka till nationen!

Kontakta gärna dina samtida nationskamrater
och se till att de också följer med.

Ju fler desto roligare, ju oftare desto bättre!

Nationens ekonomi år 2009

av andre kurator Helena Blohm

Nationen startade år 2009 med mycket god anda efter ett mycket bra ekonomiskt resultat år 2008. Klubbverksamheten fick trots detta en något trög start i samband med att renoveringen av toaletterna vid nedre dansgolvet drog ut på tiden. Terminens första klubbkvällar blev därför något mindre framgångsrika än väntat.

Men andra delar av verksamheten var mycket framgångsrika under våren. I samband med att två uthyrningsansvariga tillsattes under januari fick nationen en blomstrande uthyrningsverksamhet med många nöjda gäster. En annan framgång under vårterminen var nationens helgfika vilket bytte namn till Snerikes Brunch. Med lite matigare rätter och fyra glada helgfikavårdar nådde helgfikats försäljning nya ekonomiska höjder.

Vårens startskott och en av de stora höjdpunkterna under vårterminen är ju som alltid Valborgsmässoafton, den sista april. Trots begränsningar av antalet gästkort som fick säljas till studenter från andra städer än Uppsala blev Valborgsfirandet på Snerikes under

Andre kurator emerita Helena Blohm och hennes efterträdare Jesper Rogner.

2009 en succé. Med strålande sol och ca 6 400 stycken flaskor mousserade vin sålda slog denna champagnegalopp på nationen alla tidigare rekord. Nationen fick även beröm från Uppsalapolisen för de ansträngningar som gjorts för att öka säkerheten kring firandet. Detta år valde nationen att begränsa valborgsfirandet till endast champagnegaloppen och klubben som tidigare varit öppen på valborgskvällen ställdes därför in. Trots denna förminskning av valborgsverksamheten blev nettoresultatet av galoppen ca 320 000 kr in till nationen.

Under våren gjordes även flera stora investeringar för att öka kvaliteten på nationens verksamhet. Bland annat köptes nya bord till festsalen in och även nytt porslin

till pubverksamheten. Den största investeringen under våren gjordes i ett nytt kassasystem med fyra nya kassor.

Våren fortsatte och det blev dags för nationens sommarrestaurang Bryggan att slå upp portarna för säsongen. I samband med denna hade de nya kassorna installerats samt nya möbler till uteserveringen köpts in. Premiären den 19 maj var en stor succé och alla möjliga olika försäljningsrekord slogs. Detta var en produkt av ett gott förarbete med en marknadsföringskampanj innan premiären, de nya kassorna vilka möjliggjorde betalning med kort överallt samt mycket ambitiösa Brygganvärdar. Den goda försäljningen fortsatte under hela sommaren och det ekonomiska beslutat Bryggan slutligen gav nationen var ca 660 000 kr.

Efter Bryggans slut slog septemberbryggan upp portarna, den uteservering som tar över efter Bryggans verksamhet har avslutat, tack vare nya pigga och ambitiösa pubvärdar samt lite tur med vädret slog även denna uteservering alla tidigare försäljningsrekord.

Hösten fortsatte sedan i högt tempo och klubbverksamheten fortsatte gå bra, dock inte riktigt lika bra som hösten 2008 vilket var ett rekordår när det gäller

höstterminens restaurangverksamhet. Även denna termin hade två uthyrningsansvariga tillsatts och uthyrningsverksamheten gick även denna termin mycket bra. Den stora investering som gjordes under hösten var den renovering av nationens vinröda NK-möbler som genomfördes.

År 2009 har som helhet varit ett mycket bra ekonomiskt år för nationen med investeringar för framtiden. Det slutliga resultatet för nationens verksamhet år 2009 blev 495 000 kr. Min uppfattning är att vi har lyckats bygga upp goda rutiner för ekonomin vilket ger nationen ett stabilt ekonomiskt flöde både under och mellan åren.

Jag är stolt och nöjd när jag lämnar över ansvaret till min efterträdare Jesper Rogner. År 2010 bjuder på många utmaningar där kanske den största är kår- och nationsobligatoriets fall. Jag tror dock att med den positiva stämning och de goda rutiner som byggts upp på nationen de senaste åren kommer denna utmaning inte att utgöra något hot mot nationens fortlevnad. Jag önskar Jesper all lycka till under nästa år och tackar härmed för ett intressant och utvecklande 2009.

Helena Blohm
Andre kurator emerita

In memoriam

Nils Brage Nordlander, 1919 – 2009

Brita Nordlander, 1921 - 2009

av

Mikael J. Zaar, Majhälsningsredaktör

Två av nationens, seniorföreningens och Uppsalas profiler har lämnat oss. Brita och Nils Brage Nordlander var ett par som startade sitt långa gemensamma liv tillsammans under brinnande världskrig efter en kväll på Södermanlands-Nerikes nation.

Nils Brage föddes 1919 i Piteå men växte upp i Örebro och tog studenten vid Karolinska läroverket 1937. Efter att först ha skrivit in sig på Karolinska institutet 1937 kom han slutligen till Uppsala och nationen 1940.

Brita föddes 1921 i Uppsala och tog studenten vid Whitlockska samskolan i Stockholm 1940. Efter att ha läst ett år vid Stockholms högskola flyttar familjen tillbaka till Uppsala 1941 och Brita skriver in sig vid nationen.

Året var 1941 och det var efter en recentiorsfest det hela tog sin start efter en svängom på dansgolvet. De första åren därefter var de

bitvis hänvisade till ett förhållande på avstånd då Nils Brage var inkallad som läkare i det militära medan Brita var kvar i Uppsala för studier. Efter kriget gifte de sig och blev nationen och Uppsala trogen för resten av sitt liv. Båda innehade ämbeten på nationen och båda valde att engagera sig i Uppsalapolitiken. Brita var ordförande i kommunfullmäktige mellan åren 1971 och 1982 medan Nils Brage var ledamot i landstingsfullmäktige.

För de av oss yngre på nationen som regelbundet besökt Seniorföreningens höstsammankomster så har Brita och Nils Brage alltid varit det strävsamma äldre paret som förenat gapet mellan äldre och yngre seniorer.

De har kunnat ge värdefulla historiska perspektiv på saker och ting både vad gäller nationen och Uppsala. Vi minns dem med stor glädje och saknar att inte längre ha dem bland oss.

Ämbetsförteckning Södermanlands-Nerikes nation hösten 2009 och våren 2010

Ämbete	Efternamn	Förnamn	Titel	Termin
Proinspektör:	Ingelsson	Erik		
Skattmästare:	Fors	Martin	Fil. kand.	
Förste Kurator:	Strömberg	Erik	Stud.	
Andre Kurator:	Blohm	Helena	Stud.	HT 09
Andre Kurator:	Rogner	Jesper	Stud.	VT 10
Tredje Kurator:	Erik	Ringheim	Stud.	
Antikvarie:	Didner	Michael		
Arkivarie:	Dahlberg	Anders	Stud.	HT 09
Arkivarie:	Fors	Charlotta		VT 10
Barmästare:	von Jungmeister	Sofie		HT 09
Barmästare:	Andrén	Malin		HT 09
Barmästare:	Öfverholm	Ragnar	Stud.	HT 09
Barmästare:	Stenberg	Maria		HT 09
Barmästare:	Okmian	Jakob		VT 10
Barmästare:	Dahlberg	Anders	Stud.	VT 10
Barmästare:	Gün	Deniz		VT 10
Barmästare:	Clomé	Emil		VT 10
Bibliotekarie:	Dahlberg	Anders	Stud.	
Datorförman:	Jonsson	Magnus	Stud.	
Datorförman:	Regné	Victor		
Fanbärare 1.:	Sjörs	Ambjörn	Stud.	HT 09
Fanbärare 1.:	Hult	Axel		VT 10
Fanbärare 2.:	Hult	Axel		HT 09
Fanbärare 2.:	von Jungmeister	Sofie		VT 10
Fotoföreningen: Ordf.	Bergström	Julia	Stud.	
HB:s anförare:	Källberg	Charlotte		HT 09
HB:s anförare:	Lärnefalk	Anna		VT 10
Helgkaffevärd:	Stensson	Ella	Stud.	HT 09
Helgkaffevärd:	Wijgård	Kickan	Stud.	HT 09
Helgkaffevärd:	Norrman	Anna	Stud.	HT 09
Helgkaffevärd:	Wangel	Marcus	Stud.	HT 09
Helgkaffevärd:	Kagebeck	Jonas		VT 10
Helgkaffevärd:	Perup	Tobias		VT 10

Helgkaffevärd:	McCarrick	Hannah		VT 10
Helgkaffevärd:	MacDonald	Simon		VT 10
Idrottsförman:	Ellwerth-Stein	Erik	Stud.	
Internationell sekr.:	Andrén	Malin	Stud.	HT 09
Internationell sekr.:	Gard	Katarina		VT 10
Internationell sekr.:	Conteh	Florence	Stud.	
Klubbmästare:	Mårtensson	Maria		HT 09
Klubbmästare:	Johansson	Patrick		HT 09
Klubbmästare:	Rosell	Emil		VT 10
Klubbmästare:	Holmberg	Lukas		VT 10
Krönikör:	Hult	Axel	Stud.	HT 09
Krönikör:	Eriksson	Svante	Stud.	VT 10
Kuratorsassistent:	Hellen	Kenth	Stud.	HT 09
Kuratorsassistent:	Ledin	Alexander	Stud.	VT 10
Kårmarskalk:	Eldemark	Linnea	Stud.	HT 09
Kårmarskalk:	Sjörs	Ambjörn	Stud.	VT 10
Köksmästare:	Holmberg	Lukas		HT 09
Köksmästare:	Skoog Tagizade	Farid		VT 10
Kördirektör:	Norrhäll	Ellen	Stud.	
Kördiregent:	Ericsson	Andreas		
Körens festmarskalk:	Dalback	Per	Stud.	HT 09
Körens festmarskalk:	Rosén	Emma	Stud.	VT 10
Landskapsordförande:	Frenne	Ameli	Stud.	
Ljud & ljus ansvarig:	Gún	Deniz	Stud.	
Musikanförare:	Lindström	Filip	Stud.	
Nationsfotograf:	Sjöholm	Gustaf	Stud.	HT 09
Nationsfotograf:	Lundqvist	Elisabet		VT 10
Nationskaplan:	Sundmark	Sigrid	teol kand.	
Nämndsekreterare:	Hellen	Kenth	Stud.	HT 09
Nämndsekreterare:	Didner	Michael		VT 10
PR-förman 1.:	Jansson	Malin	Stud.	HT 09
PR-förman 1.:	Henckel	Nils		VT 10
PR-förman 2.:	Löthman	Rrobert	Stud.	HT 09
PR-förman 2.:	Fhürong	David		VT 10
Programsekr.:	Gard	Katarina	Stud.	HT 09
Programsekr.:	Keisu	Christoffer	Stud.	VT 10
Programvärd:	von Knorring	Emilié	Stud.	HT 09
Programvärd:	Jomer	Emelie		VT 10
Programvärd:	Uppling	Josefine	Stud.	HT 09
Programvärd:	Mo	Karin		VT 10

Recentiorsförman 1.:	Mercurio	Camilla	Stud.	HT 09
Recentiorsförman 1.:	Norrman	Anna		VT 10
Recentiorsförman 2.:	Duggin	Madeleine	Stud.	HT 09
Recentiorsförman 2.:	Stensson	Ella		VT 10
Recentiorsförman 3.:	Bodin	Tomas	Stud.	HT 09
Recentiorsförman 3.:	Fürong	David		VT 10
Redaktör 1.:	Schultz	Lisa	Stud.	
Redaktör 2.:	Vukasinovic	Maja	Stud.	HT 09
Redaktör 2.:	Arwidsson	john	Stud.	VT 10
Restaurangchef:	Rosell	Emil	Stud.	HT 09
Restaurangchef:	Öfverholm	Ragnar		VT 10
Sekreterare: (FD)	Widh	Lena	Frk.	
Seniorförening: Ordf. Tf.	Syrén Juhlin	Emma	Fil kand.	
Spexdirektör 1.:	Arwidsson	john	Stud.	HT 09
Spexdirektör 1.:	Didner	Michael		
Spexdirektör 2.:	Arwidsson	John		VT 10
Stipendiesekreterare:	Burvall	Olle		
Sånganförare:	Ledin	Alexander	Stud.	HT 09
Sånganförare:	Hult	Axel		VT 10
Teaterdirektör:	Linné	Staffan	Stud.	
Torsdagsvärd:	Strömberg	Emil	Stud.	HT 09
Torsdagsvärd:	Tibbing	Magnus	Stud.	HT 09
Torsdagsvärd:	Frosteby	Martin	Stud.	VT 10
Torsdagsvärd:	Olsson	Simon	Stud.	VT 10
Trikadiens ekonomiansv.:	Löthman	Rebecka	Stud.	HT 09
Trikadiens ekonomiansv.:	Abdulal	Viktor		VT 10
T-träffsvärd:	Mo	Karin		HT 09
T-träffsvärd:	Jomer	Emelie		HT 09
T-träffsvärd:	Tibbing	Magnus		VT 10
T-träffsvärd:	Karlsson	Elin		VT 10

Nämder och Utskott läsåret 07-08

Besvärskottet

Besvärskott 1.:	Persson	Lennart	Prof.
Besvärskott 2.:	Ingelsson	Maria	Jur Kand.
Besvärskott 3.:	Lind	Gustaf	

Biblioteksnämnden

Biblioteksnämnden 01.:	Andre	Kurator	
Biblioteksnämnden 02.:	Bibliotekarien		
Biblioteksnämnden 03.:	Arkivarien		
Biblioteksnämnden 04.:	Antikvarien		
Biblioteksnämnden 05.:	Löthman	Rebecka	Stud.
Biblioteksnämnden 06.:	Rahm	Madeleine	Stud.
Biblioteksnämnden 07.:	Mårtensson	Maria	
Biblioteksnämnden 08.:	Ersson	Cecilia	Stud.
Biblioteksnämnden 09.:	Holmström	Sara	Stud.
Biblioteksnämnden 10.:	Linné	Staffan	Stud.
Biblioteksnämnden 11.:	Wangel	Marcus	Stud.
Biblioteksnämnden 12.:	Nyström	Avander	Jaqueline Stud.

Förvaltningsdirektion & Stiftelsens styrelse

Förvaltningsdirektion 01.:	Skattmästaren		
Förvaltningsdirektion 02.:	Förste Kurator		
Förvaltningsdirektion 03.:	Andre Kurator		
Förvaltningsdirektion 04.:	Tredje Kurator		
Förvaltningsdirektion 05.:	Westerberg	Jonas	Advokat
Förvaltningsdirektion 06.:	Jansson	Stefan	Jur/Fil. kand.
Förvaltningsdirektion 07.:	Petterson	Thomas	Fil. kand.
Förvaltningsdirektion 08.:	Back	Karin	Fil. kand.
Förvaltningsdirektion 09.:	Gustavsson	Jan	Fil. kand.
Förvaltningsdirektion 10.:	Björnsjö	Agneta	Fil. kand.

Stadgeutskottet

Stadgeutskottet 1.:	Dahlberg	Anders	
Stadgeutskottet 2.:	Rogner	Jesper	HT 09
Stadgeutskottet 2.:	Sjors	Ambjörn	VT 10
Stadgeutskottet 3.:	Löthman	Rebecka	Stud.

Nationsnämnden

Nationsnämnden 01.:	Förste	Kurator		
Nationsnämnden 02.:	Andre	Kurator		
Nationsnämnden 03.:	Tredje	Kurator		
Nationsnämnden 04.:	Hjalmarsson	Vertovec	Isabella	Stud.
Nationsnämnden 05.:	Ledin	Alexander	Stud.	
Nationsnämnden 06.:	Rogner	Jesper	Stud.	HT 09
Nationsnämnden 06.:	Mårtensson	Maria	Stud.	VT 10
Nationsnämnden 07.:	Isman	Erik	Stud.	HT 09
Nationsnämnden 07.:	von Jungmeister	Sofie	Stud.	VT 10
Nationsnämnden 08.:	Uppling	Josefine	Stud.	
Nationsnämnden 09.:	Hult	Axel	Stud.	
Nationsnämnden 10.:	Lindén	Aron	Stud.	
Nationsnämnden 11.:	Källberg	Tomas		
Nationsnämnden 12. s.	Skoog Tagizade	Farid	Stud.	
Nationsnämnden 13. s.	Löthman	Rebecka	Stud.	HT 09
Nationsnämnden 13. s.	Rosell	Emil	Stud.	VT 10

Stipendienämnden

Stipendienämnden 01.:	Reserverad plats för Förste Kurator			
Stipendienämnden 02.:	Reserverad plats för Stipendiesekreteraren			
Stipendienämnden 03.:	Duggin	Madeleine	Stud.	
Stipendienämnden 04.:	Nilsson	Sofia	Stud.	
Stipendienämnden 05.:	von Jungmeister	Sofie	Stud.	
Stipendienämnden 06.:	Ersson	Cecilia	Stud.	
Stipendienämnden 07.:	Holmström	Sara	Stud.	
Stipendienämnden 08.:	Källberg	Tomas	Stud.	
Stipendienämnden 09.:	Gün	Dennis	Stud.	
Stipendienämnden 10.:	Hult	Axel		

Valutskottet

Valutskottet 01.:	Reserverad plats för Förste Kurator			
Valutskottet 02.:	Hult	Axel	Stud.	HT 09
Valutskottet 02.:	Eriksson	Svante	Stud.	VT 10
Valutskottet 03.:	Hellen	Kenth	Stud.	HT 09
Valutskottet 03.:	Okmian	Jakob		VT 10
Valutskottet 04.:	Mercurio	Camilla	Stud.	HT 09
Valutskottet 04.:	Wangel	Marcus		VT 10
Valutskottet 05.:	Gellerskog	Eva	Stud.	HT 09
Valutskottet 05.:	Wijgård	Kickan		VT 10
Valutskottet 06.:	Stenström	Lovisa	Stud.	HT 09
Valutskottet 06.:	Strömberg	Emil		VT 10
Valutskottet 07.:	Mårtensson	Maria	Stud.	
Valutskottet 07.:	Hellen	kenth		VT 10
Valutskottet 07.:	Mårtensson	Maria	Stud.	VT 10
Valutskottet 08.:	Stenberg	Maria	Stud.	
Valutskottet 09.:	Nyström Avander	Jaqueline	Stud.	
Valutskottet 10.:	Ersson	Cecilia	Stud.	
Valutskottet 11.:	Fhürong	David	Stud.	
Valutskottet 12.:	Östlund	Erik	Stud.	
Valutskottet 13.:	von Jungmeister	Sofie		HT 09

Nationsföreningar

HB:s Anförare: Andreas Keränen

IF Trikadien

Ordförande: Erik Ellwerth-Stein

HB:s Vänner

Ordförande: Olle Nordberg

SNQFC: Miia Vuolama

Sekreterare: Henrik Ågren

SISN: Erik Isman

